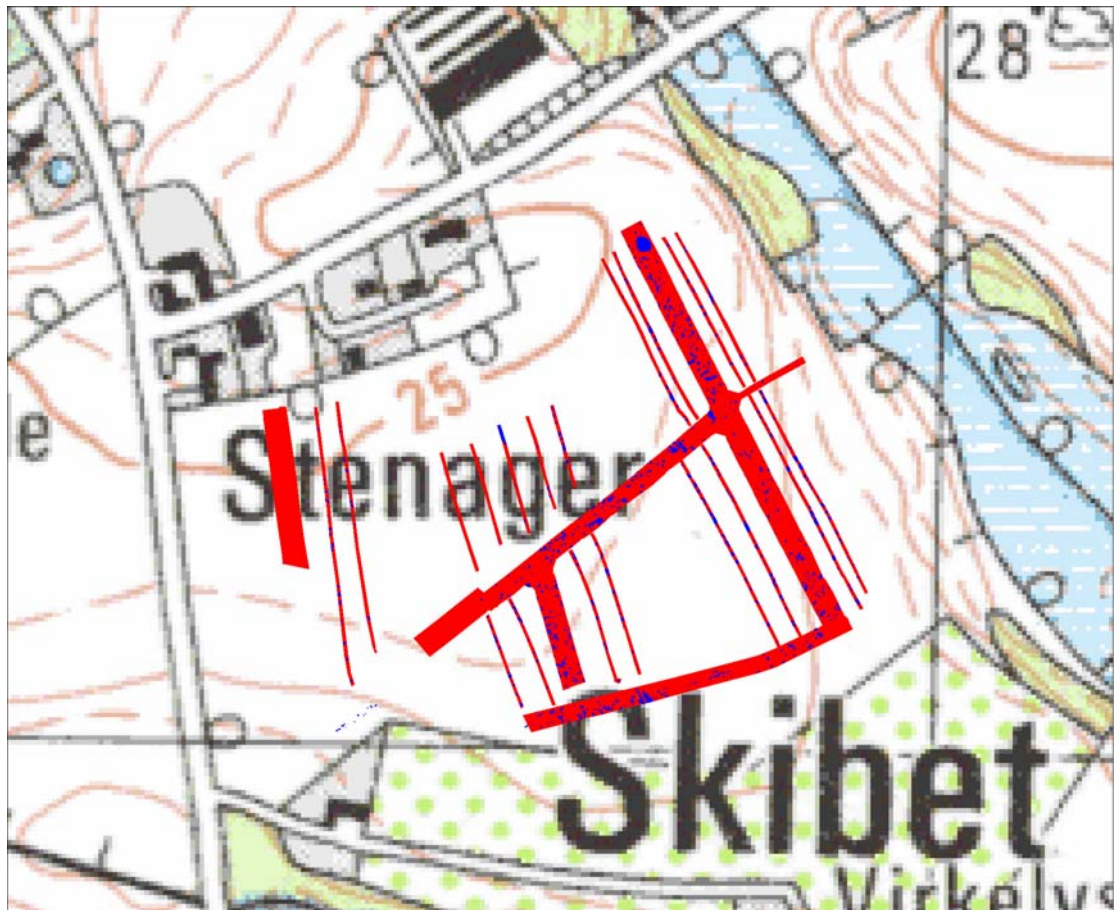

**Bygherrerapport for arkæologisk forundersøgelse samt undersøgelse i forbindelse med udstykning til boligområde i Skibet.
Etape 1 – 4.**

**VKH 6912 Skibet, Skibet sogn, Tørrild Herred, Vejle Amt.
Stednr. 17.09.09.
KUAS J.nr. 2003-2122-1393.**

Indholdsfortegnelse:

Resumé.....	3
Indledning.....	3
Udgravningsdata.....	3
Topografi.....	4
Kulturhistorien.....	5
Udgravningsmetode.....	5
Udgravningsresultat.....	5
Fremtidigt arbejde.....	6

Udsigt fra stamvejen mod øst.

Resumé

Ved undersøgelserne er der fremkommet mange gruber og et muligt midtsulehus fra yngre stenalder. Disse gruber var meget diffuse og "udvaskede" i fylden og kunne kun svagt erkendes i fladen. I nogle af gruberne fandtes keramik og flintflækker, som kan dateres til yngre stenalder. Yngre stenalder kaldes også for bondestenalderen. I forbindelse med en prøvegravning af byggegrundene blev der fundet flere neolitiske gruber med ornamenteret keramik. Hertil kommer bosættelsesspor i form af gruber, fyldskifter og stolpehuller. Disse kan dateres til bronzealder og ældre førromersk jernalder. Dateringen er baseret på den fundne keramik. Det har desværre ikke været muligt at udskille huse. Af fund kan nævnes keramik, en tenvægt og flintafslag. Der blev i alt undersøgt 12 478 m².

Indledning

Dette er en redegørelse for resultaterne af overvågning af muldafrømningen, arkæologisk forundersøgelse samt udgravning af de i vej- og kloaktraceerne fremkomne anlæg i forbindelse med udstykning til boliger i Vejle Kommunes lokalplan nr. 186 i Skibet. I forbindelse med byggemodningen har Vejle Museum foreslået bygherren, Vejle Kommune, at der skulle foretages en arkæologisk forundersøgelse på stedet. Dette fravalgte bygherren dog i første omgang. Alternativt fulgte museet for kommunens regning muldafrømningen i vej- og kloaktraceet. Denne fremgangsmåde har også medført, at undersøgelserne blev opdelt i flere etaper, etape 1 - 5.

Udgravningsdata

Bygherre: Vejle Kommune, Teknisk Forvaltning, Kirketorvet 22, 7100 Vejle.

Entreprenør: Per Aarsleff A/S.

Maskine: Caterpillar 320 B.

Ansvarlig leder: Museumsinspektør Folmer Christiansen, Vejle Museum.

Daglig leder: cand.phil. Charlotta Lindblom. I udgravningen deltog også cand.mag. Aase Gyldion, mag.art. Sidsel Wåhlin og stud.mag. Mette Klingenberg .

I udgravningen af anlæggene deltog også amatørarkæolog Inger Qvistgaard Hansen, Henning Thomsen og Vagn Olsen.

Opmålingen blev foretaget med GPS ved Ib Radoor, Moesgård Museum.

På grund af de fremkomne neolitiske fund blev der taget kontakt til Niels H. Andersen, Moesgård Museum. Niels H. Andersen besøgte gravningen d. 29/8 og d. 13/9 2006. N.H.A er også senere blevet konsulteret i sagen.

Muldafrømningen blev påbegyndt d. 29/8 2006 og blev afsluttet d. 31/10 2006. Herved blev muldafrømningen på stamvejen, kloaktraceet, boligvej 1-3 samt i regnvandsbassinet fulgt. Da omfanget af anlæg på stedet blev tydeligt, indviligede bygherren i at Vejle Museum foretog en prøvegravning på selve husgrundene og for at i givet fald få disse undersøgt før en overdragelse af grundene til kommende købere. Prøvegravningerne blev foretaget d. 6 - 9/11 2006. Ved disse undersøgelser fremkom mange anlæg. Det mest spændende var fremkomsten af anlæg med keramik fra stenalderen. På en del af keramikken kunne der ses ornamentik. Bopladser fra denne del af forhistorien er sjældne og er i dette område ikke registreret tidligere.

Originalmaterialet, fund og korrespondance opbevares på Vejle Museum. Undersøgelsen blev betalt af Vejle kommune.

Topografi

Lokaliteten er beliggende på et næs. Mod øst afgrænses det af Vejle Å og mod sydvest af et mindre vandløb. Arealet falder kraftigt mod øst og mod nord. Landskabet falder ned mod Vejle ådal.

Placering af bopladsen på sandet jord og på et næs var almindeligt under stenalderen.

Mod sydøst ligger Jennumvej og på den vestlige side af Jennumvej ses et gammelt vådområde. I vådområdet målte muldlaget ca. 125 cm.

Undergrunden bestod af sandet grus. Undergrunden blev mere gruset mod nord og bestod af finere sand mod syd og sydvest. De neolitiske anlæg lå på det sandede areal mod syd og sydvest.

Muldlaget er ret tykt, stedvis 30 – 40 cm, bortset fra på bakketoppen hvor det bliver tyndere.

Udgravning af anlæg ved boligvej 2.

Kulturhistorien

I området er der tidligere registreret gruber fra bronze- og jernalder. Men der er ikke tidligere registreret fund fra stenalderen i området.

Udgravningsmetode

Bygherren fravalgte arkæologiske forundersøgelser på det samlede lokalplansareal. Som alternativ hertil fulgte Vejle Museum muldafrømningen i vej- og kloaktraceerne for kommunens regning. Til dette formål blev udarbejdet et separat budget, etape 1. Ved overvågningen kunne der konstateres en masse anlæg, heriblandt nogle neolitiske gruber samt en del bosættelsesspor fra ældre jernalder. Til udgravning af de neolitiske anlæg blev der udarbejdet et nyt budget, etape 2. De resterende anlæg, som fremkom i vej- og kloaktraceerne blev undersøgt under et andet budget, etape 4. Efter disse undersøgelser blev der foretaget en prøvegravning på byggegrundene, etape 3. Ved denne prøvegravning fremkom ikke overraskende en del anlæg, heriblandt en del neolitiske gruber. En udgravning af disse anlæg hører ind under etape 5. Ved den efterfølgende gennemgang af udgravningens resultat vil der blive henvist til disse etaper ! Etaperne skal dog overordnet ses som en samlet undersøgelse – VKH 6912. Metoden var at overvåge muldafrømningen i vej- og kloaktraceerne. De fremkomne anlæg blev herefter registreret og indmålt med GPS. Udvalgte arealer og anlæg blev undersøgt med skovl og ske. De neolitiske anlæg blev gravet med ske. Traceerne blev afrømmet ned til undergrunden med en gravmaskine. Kloaktraceet målte 10 m i bredden og stamvejen og boligvejene målte ca. 14 m i bredden. På byggegrundene samt den nordlige del af boligvej 2, blev der gravet ca. 2 m brede prøvegrøfter.

Udgravningsresultat

Etape 1

Under denne etape hører muldafrømningen ved selve anlægsarbejdet, herunder afrømning af vej- og kloaktracé samt i regnvandsbassinet vest for Jennumvej. Ved muldafrømningen fremkom mange anlæg, hvoraf en del var meget diffuse i overfladen. Nogle af disse viste sig, at indeholde potteskår fra bondestenalderen. Øvrige fremkomne anlæg var forskellige bopladsspor i form af stolpehuller, fyldskifter og gruber. Keramikken i nogle af gruberne kunne datere disse bopladsspor til yngre bronzealder og/eller førromersk jernalder, ca. 1000 f.Kr – år 0.

Etape 2

Ved denne etape blev anlæggene fra yngre stenalderen undersøgt. I kloaktraceet fremkom et muligt såkaldt midtsulehus. Huset målte ca. 14 m i længden og 4-5 m i bredden og bestod af 5 midtsulestolper samt 9 mulige vægstolper. Huset lå i øst-vestlig retning. Mod vest blev en grube udgravet med potteskår og flintafslag. Denne kunne dateres til tragtbægerkultur. Nogle af flintafslagene fra denne grube var ildpåvirkede. Der blev også undersøgt en del andre anlæg af lignende karakter, dog uden nogen fund.

Etape 3

Ved denne etape blev der trukket søgegrøfter over de 40 byggegrunde. Ved denne lejlighed fremkom der, ikke uventet, mange anlæg. På byggegrundene længst mod øst og sydøst fremkom mange af disse ”stenalderlignende” anlæg. I en del af disse fandtes potteskår med ornamentik samt flintafslag og flintflækker. Ornamentikken daterer fundene til den tidlige del af bondestenalderen, ca. 3400 – 3000 f.Kr. Undersøgelsen af disse anlæg fandt sted d. 28/3 – 2/5 2007, etape 5.

Etape 4

Ved denne etape blev alle de resterende anlæg undersøgt. Der fandtes nogle større og mindre gruber med potteskår fra yngre bronzealder og fra førromersk jernalder, dvs. fra ca. 1000 f.Kr til år 0. Ved boligvej 2 lå en masse stolpehuller, men trods ihærdige forsøg er det ikke lykkedes at udskille huse. Anlæggene repræsenterer dog uden tvivl rester efter en boplads i området.

Med hensyn til etape 5 henvises der til bygherrerapporten for den arkæologiske undersøgelse ved etape 5.

Fremtidigt arbejde

Da Vejle Museum har foretaget en arkæologisk forundersøgelse på byggegrundene og efterfølgende frigivet arealet, betyder det at såfremt der skulle dukke nogen fortidsminder op i forbindelse med fremtidigt jordarbejde, vil disse undersøgelser blive bekostet af Kulturarvsstyrelsen. Sagen er omfattet af Museumsloven kap. 8, §27, stk. 5.2.

Vejle Museum
23/11 2007

Cand.phil Charlotta Lindblom